

Skanderborg Spildevand A/S
Døjsøvej 1
8660 Skanderborg

Midlertidig tilladelse til direkte udledning af tag- og overfladevand fra Herskind by til Herskind Grøft i 030000U og U01M

Hermed meddeler vi midlertidig udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand fra Herskind by.

Tilladelsen er gyldig indtil udgangen af 2025.

På de efterfølgende sider er udledningstilladelsen uddybet med vilkår og krav for opnået tilladelse.

Med venlig hilsen

Carina Sparre Lippert
Miljømedarbejder

Dato

13. december 2022

Sagsnr.: 06.11.00-P19-30-21

Din reference

Carina Sparre Lippert

Tlf.: 87947740

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her: <https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>
Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Plan, Teknik og Miljø
Naturbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

Indholdsfortegnelse

1	Afgørelse.....	3
2	Vilkår.....	3
3	Begrundelse for afgørelsen	3
4	Redegørelse.....	4
4.1	Baggrund for afgørelsen.....	4
4.2	Oversigt over udledninger	7
4.3	Udførsel af midlertidig udledning	8
4.4	Udledte stofmængder	8
5	Eksisterende forhold	9
5.1	Recipientforhold.....	9
5.2	Hydrauliske forhold	11
6	Vores vurdering af projektet	11
6.1	Recipientforhold.....	11
6.2	Hydrauliske forhold	12
6.3	Samlet vurdering	13
7	Forhold til anden lovgivning.....	14
7.1	Naturbeskyttelseslovens § 3	14
7.2	Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)	14
7.3	Bilag IV-arter.....	14
8	Høring.....	14
9	Annoncering af afgørelsen	15
10	Klage mulighed og vejledning.....	15
11	Lovgrundlag	15
12	Bilag	16
13	Kopi til.....	16

1 Afgørelse

Vi vurderer, at der kan meddeles midlertidig tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand fra Herskind by.

Tag- og overfladevandet ledes urensset og uforsinket til Herskind Grøft i udløbspunkterne O30000U og U01M, som ligger umiddelbart ved siden af hinanden, se figur 2. Dette er en midlertidig situation, som forventes afsluttet i forbindelse med etablering af et nyt regnvandsbassin senest i løbet af år 2025. Baggrunden for denne midlertidige udledning er nærmere beskrevet i afsnit 4.

Tilladelsen er gyldig indtil udgangen af 2025.

Tilladelsen er meddelt på baggrund af modtagne oplysninger fra ansøgningsmaterialet samt supplerende oplysninger, med de vilkår, der fremgår af det efterfølgende afsnit.

Tilladelsen skal udnyttes inden 3 år, hvorefter den bortfalder uden yderligere varsel.

2 Vilkår

For at tilladelsen er gyldig, skal følgende vilkår overholdes:

- Der skal sikres tilstrækkelig erosionssikring omkring udløbene i Herskind Grøft.
- Udløbet U01M skal drejes, så det er 30 – 45° i medløb med vandløbet, og selve udløbet skal så vidt muligt placeres mindst 20 cm over vandløbets regulativmæssige bundkote.
- I skal være opmærksomme på, at I ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som ikke er omfattet af projektet.
- I er inden gravning i jorden, forpligtet til at fastlægge hvor eventuelle jordledninger er placeret på arealet (el, gas, telefon, dræn med mere). Kortlægningen kan ske ved kontakt til de relevante selskaber. Hvis I undlader at foretage kortlægningen og under arbejdet beskadiger en jordledning, kan I blive gjort erstatningsansvarlig af ejeren af jordledningen.
- Hvis der under gravearbejdet opstår mistanke om jordforurening, skal I stoppe arbejdet og kontakte os på overfladevand@skanderborg.dk.
- Når udløbet U01M er etableret, skal I sende en færdigmelding til os på overfladevand@skanderborg.dk
- Skanderborg Spildevand A/S skal jævnligt tilse vandløbet, med henblik på monitorering af eventuel erosion, voldsom sandaflejring eller lignende omkring udløbene. Ved tilsynene skal der foretages billeddokumentation samt evt. føres log.
- Såfremt der sker erosion, voldsom sandaflejring eller lignende, skal Skanderborg Spildevand A/S sørge for oprydning og genopretning af vandløbet.
- Hvis Skanderborg Kommune vurderer, at udledningen har forårsaget skader, kan vi stille yderligere krav om oprydning og genopretning af vandløbet.

3 Begrundelse for afgørelsen

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på at:

- Udledningen vurderes ikke at medføre negativ miljømæssig påvirkning af Herskind Grøft eller andre vandområder.
- Vandløbet vurderes at have fornøden kapacitet til at modtage udledningen på max. 1.552 l/s.
- Udledningen til vandløbet vurderes kun at medføre en minimal øget risiko for oversvømmelser, som kan resultere i hydrauliske skader eller gener. Vi vurderer, at de eventuelle oversvømmelser der måtte komme, også allerede forekommer i dag.

- Udledningen til vandløbet vurderes ikke at medføre øget risiko for erosion i vandløbet. Skulle dette alligevel ske, er der stillet vilkår omkring genopretning af vandløbet.
- Der vil ikke være nogen negativ påvirkning af udpegningsgrundlag eller bevaringsstatus for nedstrøms liggende Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Der henvises derudover til vurderingerne af projektet i afsnit 7 (Vores vurdering af projektet).

4 Redegørelse

4.1 Baggrund for afgørelsen

Skanderborg Spildevand A/S har i maj 2021 igangsat tv-inspektion af fællessystemet i Herskind, som følge af et brud på en fællesledning omkring Ladingvej 10. TV-inspektion af hele ledningssystemet har vist, at det er i yderst dårlig stand. Der er registreret mange overfladebeskadigelser, hvor der flere steder er direkte hul ud i jorden, rørbrud og indsvingninger.

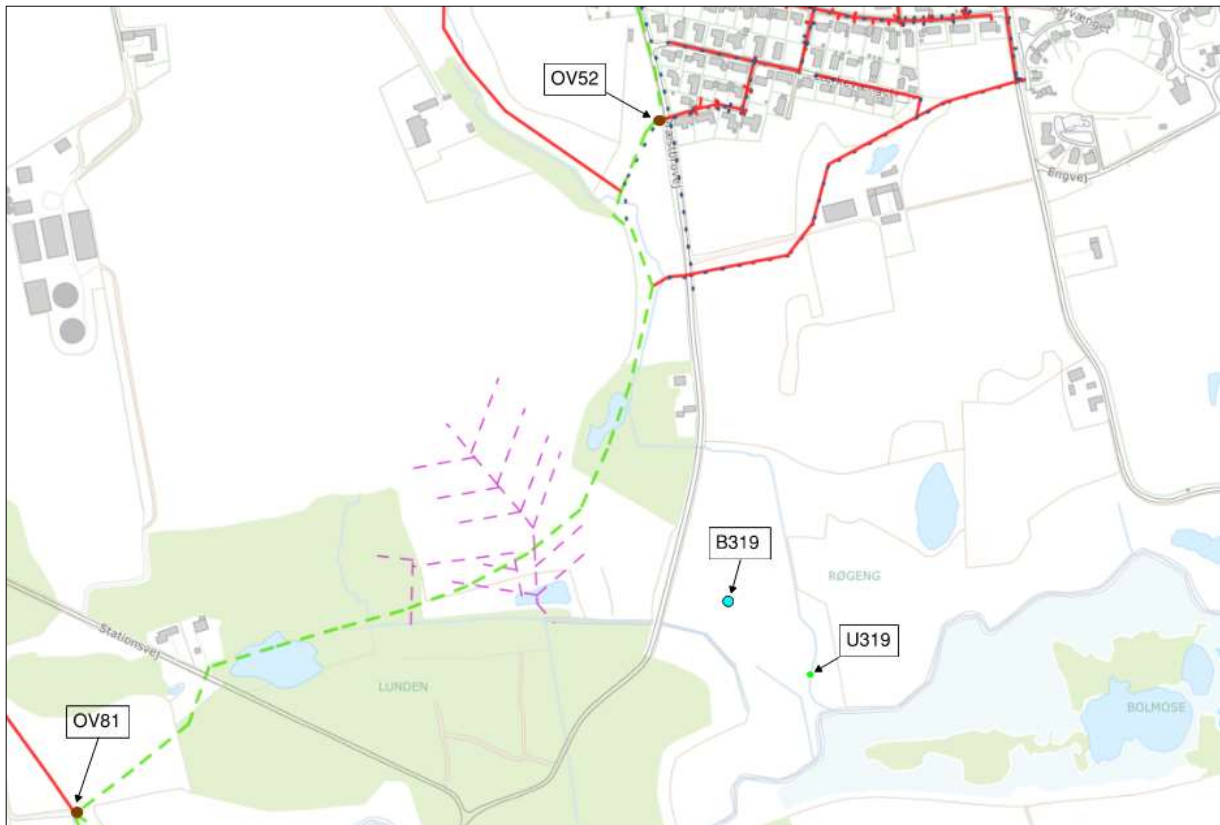
Der er derfor behov for en akut udskiftning af ledningssystemet, hvorved der i samme ombæring planlægges at udføre en separatkloakering af ledningssystemet, for at undgå opgravning af vejarealerne og forstyrrelser af borgerne flere gange. Dog bibeholdes regnvandsledningen i Præstbrovej, som blot får punktrepARATIONER. Derfor vil vejvand fra Præstbrovej, samt overfladevand fra kloakopland O1A fortsætte med at løbe i den eksisterende ledning, med udløb i det nuværende udløbspunkt U30000U.

Alt andet overfladevand fra byen, vil i forbindelse med separatkloakeringsprojektet, blive tilsluttet den nye regnvandsledning, som får et nyt, men midlertidigt, udløbspunkt U01M, umiddelbart øst for U30000U.

Den planlagte separatkloakering af Herskind, skal vedtages i tillæg 12 til Spildevandsplan 2016-2020. Når Skanderborg Spildevand A/S skal udføre et større ledningsstræk, er det mest samfundsøkonomisk forsvarligt at grave den ekstra ledning ned i samme ombæring.

I dag er der udledning af en årlig mængde på 2.371 m³ opspædet spildevand fra det fælleskloakerede system til Herskind Grøft ved udløbspunkt O20100U (OV52), se figur 1 og 2. Overløbsmængden vil i den midlertidige situation blive reduceret, hvorfor Skanderborg Spildevand A/S ønsker at påbegynde arbejderne hurtigst muligt.

I den fremtidige situation vil OV52 blive nedlagt, se figur 1, hvorved der ikke fremover vil ske overløb med opspædet spildevand til vandmiljøet og naturen fra Herskind og Skivholme. OV81 vil overgå til at blive et nødoverløb fra pumpestationen.

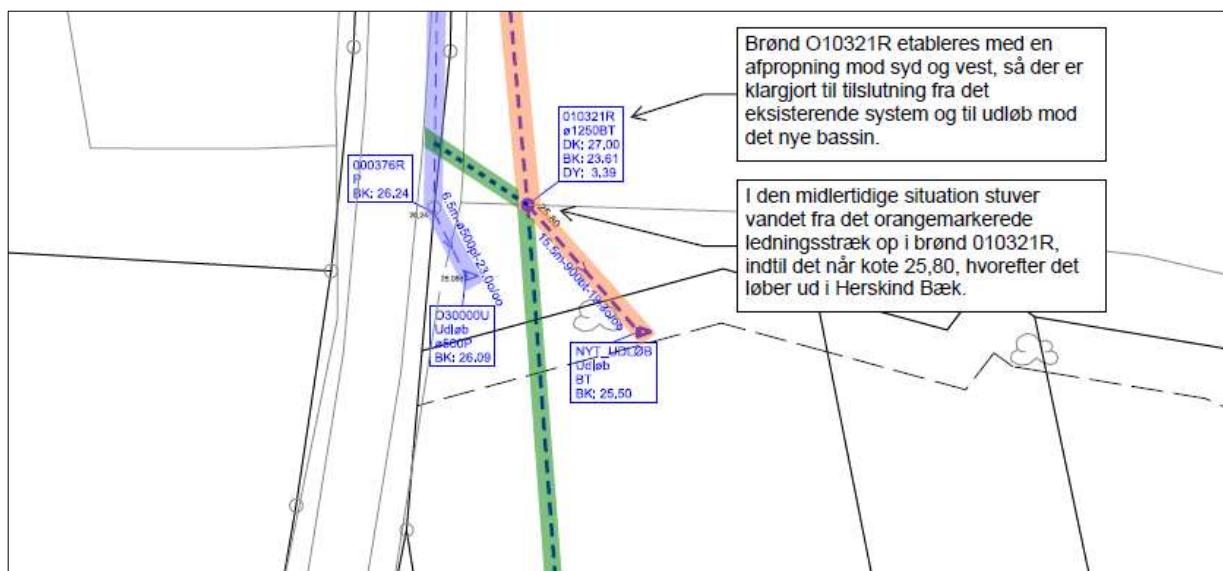

Figur 1. Placering af eksisterende overløbsbygværker (OV52 og OV81) samt fremtidig placering af regnvandsbassin (B319) og udløbspunkt (U319).

Et regnvandsbassin til håndtering af alt regnvand fra hele Herskind by er en del af det kommende tillæg 12 til spildevandsplanen, se planlagt placering på figur 1. Tillægget forventes at være trådt i kraft omkring foråret 2023.

Først herefter kan Skanderborg Spildevand A/S indsende en ansøgning om udledningstilladelse for et kommende bassin. Et bassin forventes derfor ikke at kunne anlægges før tidligst år 2024, men så længe holder det eksisterende ledningssystemet ikke, da Skanderborg Spildevand A/S, som nævnt ovenfor, allerede er bekendt med de første deciderede brud og sammenfald på ledningerne.

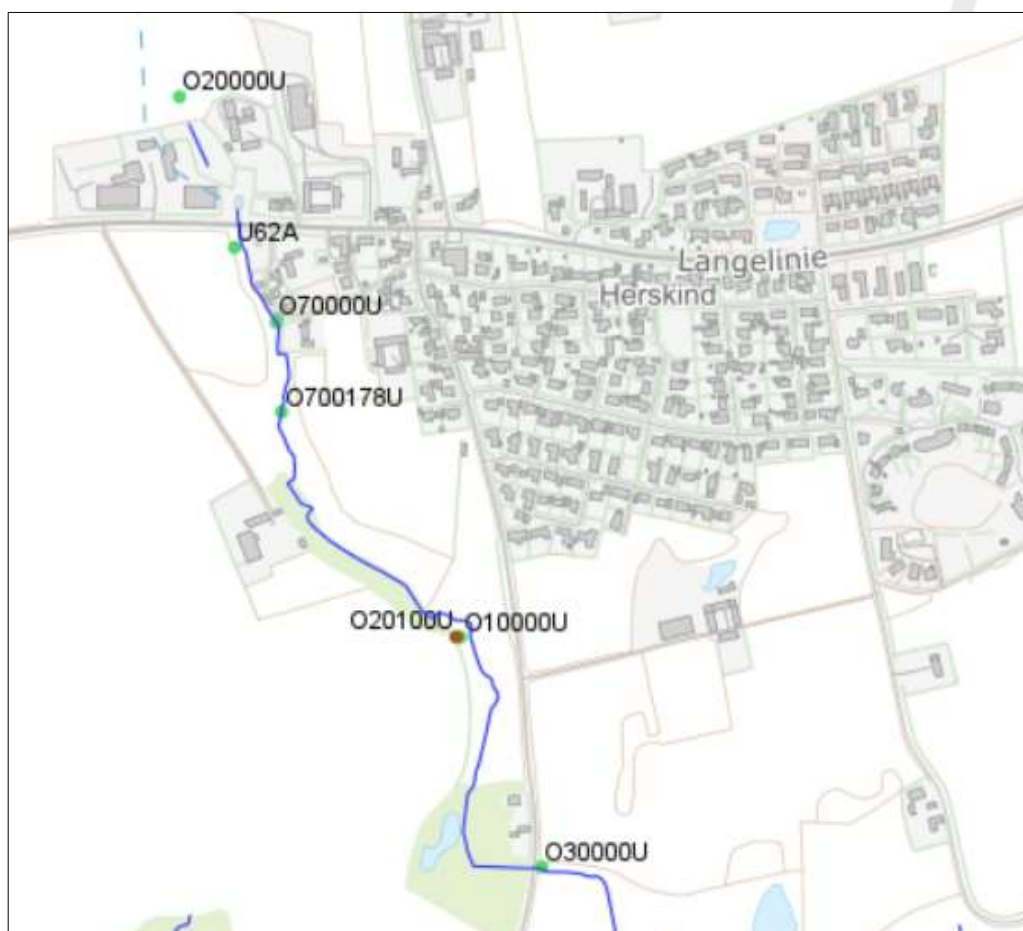
Skanderborg Spildevand A/S søger derfor om midlertidig udledningstilladelse fra et nyt separatkloakeret regnvandssystem. Det nye system skal dels ledes til eksisterende regnvandsudløb O30000U i Herskind Grøft, og dels til et nyt midlertidigt udløbspunkt U01M, umiddelbart øst for O30000U i Herskind Grøft, se figur 2.

Figur 2. Illustration af anlægsarbejder omkring nyt, midlertidigt udløbspunkt til Herskind Grøft. Det grønne trace er den fremtidige ledning, som skal føre vandet ned til regnvandsbassin B319.

I dag udledes vandet fra byen ved flere udløbspunkter langs Herskind Grøft, se figur 3, samt bilag 1 "Oversigtskort, nuværende situation".

Udløbspunkterne O10000U og O20000U nedlægges, og vandet ledes til den nye regnvandsledning, med udløbspunkt U01M.

Figur 3. Placering af eksisterende udløbspunkter til Herskind Grøft. Bemærk at U62A, O70000U og O700178U er udløb fra vejbasiner, og disse er ikke omfattet af denne tilladelse.

Når regnvandsbassinet er etableret, samles alle udløb fra Herskind by i et nyt udløbspunkt U319 (se figur 1), og de eksisterende udløbspunkter nedlægges. Se bilag 2 "Oversigtskort, fremtidig situation".

Den midlertidige situation beskrives i tabel 1 nedenfor, og kan ses i bilag 3 "Oversigtskort, midlertidig situation".

4.2 Oversigt over udledninger

I tabel 1 beskrives udløbene til Herskind Grøft i den nuværende, midlertidige og fremtidige situation.

Regnvand fra veje inden for spildevandsplanens oplande samt regnvand fra allerede separat-kloakerede grunde (hvor borgeren selv har fået separeret på egen grund) vil i forbindelse med separatkloakeringen blive koblet direkte over på det nye regnvandssystem (på nær vejvandet fra Præstbrovej, som bibeholdes i den eksisterende regnvandsledning).

Der vil løbende ske en positiv effekt på overløb, med Skanderborg Spildevand A/S' fremgang i anlægsarbejderne, da overløbene gradvist vil overgå til at være mere og mere regnvand fremfor opspædet spildevand.

Skanderborg Spildevand A/S ser en fordel i, at de nuværende udledninger til O10000U og O20000U kobles over på det nye separate regnvandssystem i takt med arbejdernes fremgang. Det gør, at der kun skal graves op i Ladingvej og Præstbrovej én gang, hvilket er den samfundsøkonomiske mest fordelagtige måde at gøre det på.

Efter etablering af regnvandsbassin B319 nedlægges alle eksisterende udløb i Herskind, inkl. overløbsbygværk OV52.

Som det ses af tabel 1, vil der i den midlertidige situation ske en maks. udledning på 470 l/s i O30000U samt 1.082 l/s i U01M. Dette forudsætter at alle planlagt separatkloakerede oplande er separeret. Da der ikke sendes påbud om separatkloakering til borgerne, før Skanderborg Spildevand A/S har udført separatkloakeringen i de offentlige arealer, må det formodes at en stor del af ejendommene først vil blive separeret på et senere tidspunkt. Derfor vil det reelle udløbstal være noget mindre end de i alt 1.552 l/s.

Af samme årsag vil der fortsat kunne forekomme overløb i OV52, og dette overløb kan således først nedlægges, når alle ejendomme er endeligt separatkloakerede. Dog vil overløbene løbende blive mindre, efterhånden som flere og flere oplande og ejendomme bliver separatkloakerede.

Table 1. Oversigtsskema over udløb fra Herskind i den nutidige, midlertidige og fremtidige situation.

Den nutidige situation					
Afløbsflow og vandmængder					
Udløb	Max afløbsflow [l/s]	Årlige vandmængder [m ³]	Oplande	Plan/status	Kommentarer
O10000U	537	16.942	O1B	Separat	Max afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende ledning i det eksisterende ledningssystem. Oplandet O1A leder ikke til O10000U, som det ellers fremgår af spildevandsplanen, men til O30000U.
O20000U	135	5.228	O2A	Separat	Max afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende ledning i det eksisterende ledningssystem.
O20100U (OV52)	71	2.371	O2B, O2C, O2D, O2E (bolig)	Fælles	Overløbsvand fra O20100U løber ud i O10000U. Max afløbsflow og årlig vandmængde (overløbsmængde) er aflæst i
O30000U	608	51.794	O1A, O2E (vej), O3, O4, O5A, SK070, SK202	Separat	Max afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende ledning i det eksisterende ledningssystem.
Total		76.336			
Den midlertidige situation					
Afløbsflow og vandmængder					
Udløb	Max afløbsflow [l/s]	Årlige vandmængder [m ³]	Oplande	Plan/status	Kommentarer
O10000U	-	-	-	-	Eventuelt overløbsvand fra O20100U løber ud i O10000U. Regnvand fra O1B kobles over på det nye regnvandssystem.
O20000U	-	-	-	-	Regnvand fra O2A kobles over på det nye regnvandssystem.
O20100U (OV52)	71	371	O2B, O2C, O2D, O2E (bolig)	Fælles	Ift. den årlige vandmængde er der fratrukket 2000 m ³ , som et bud på den overløbsmængde fra OV52, som O20100U vil bidrage med til O10000U. Indtil borgerne har separeret på egen grund, vil der kunne forekomme overløb, hvorfor oplandene kategoriseres som "fælles" på denne post. Max flow er aflæst i spildevandsplanen.
O30000U	470	13.040	O1A, O2E (vej)	Separat	Max afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende ledning i det eksisterende ledningssystem. OBS: En 1 års hændelse fra området vil kun levere 453 l/s
Nyt midlertidig udløb	1.082	74.008	O1B, O2A, O2B, O2C, O2D, O2E (bolig), O3, O4, O5A, SK070, SK202	Separat	Tallene forudsætter at alle planlagt separatkloakerede oplande er separeret - tallet vil derfor i realiteten være mindre i den midlertidige situation. Max afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende faktor for hhv. de begrænsende ledninger (O1B, O2A, O3, O4, O5A, SK070, SK202) og arealbetrægtninger (O2B, O2C, O2D, O2E).
Total		87.420			
Den permanente/fremtidige situation inkl. planoplande					
Afløbsflow og vandmængder					
Udløb	Max afløbsflow [l/s]	Årlige vandmængder [m ³]	Oplande	Plan/status	Kommentarer
U319	114	103.701	O1A, O1B, O2A, O2B, O2C, O2D, O2E (bolig+vej), O3, O4, O5A, SK070, SK202, SK201, O2F, O5B	Separat	Udløbene O10000U, O20000U, O20100U, O30000U og det midlertidige udløb nedlægges efter anlæg af bassin, samt ind- og udløbsledninger. Max afløbsflow er beregnet ud fra reguleret udløb fra bassin plus nedløb i udløbsledningen.
Total		103.701			

4.3 Udførsel af midlertidig udledning

Som udgangspunkt udføres den nye ledning fra byen og mod syd i den kote, som det er nødvendigt, for at ledningen på sigt kan føres under vandløbet og blive tilsluttet det kommende bassin. I den midlertidige situation etableres en brønd umiddelbart nord for vandløbet, hvori vandet stuver op og løber ud gennem en ledning til vandløbet svarende til eksisterende udløbskote. I brønden etableres en afropning mod syd, hvorved der er klargjort til, at den kommende ledning til bassinet kan blive tilsluttet.

Udløbet udføres med en drejning i vandløbets løbsretning, og der udføres erosions sikring i form af stensætning omkring udløbspunktet og på den modsatte bredside i recipienten. Se figur 2 samt bilag 2 "Oversigtskort, fremtidig situation" og bilag 4 "Illustration af anlægsarbejder omkring midlertidigt udledningspunkt".

4.4 Udledte stofmængder

Skanderborg Spildevand A/S har udarbejdet estimater over den nuværende, midlertidige samt fremtidige udledning af vand- og stofmængder fra Herskind by til Herskind Grøft.

I dag udledes overfladevandet fra Herskind by urensset og uforsinket til Herskind Grøft. Når byen bliver separatkloakeret, vil overfladevandet i fremtiden ledes igennem et nyt regnvandsbassin, som både sikrer en neddrosling og en rensning af vandet, før udledningen til Herskind Grøft.

I tabel 2 herunder er de teoretisk beregnede stofmængder vist for hhv. den nuværende, midlertidige og fremtidige situation.

Tabel 2. Udledte stofmængder i hhv. nuværende, midlertidige og fremtidige situation.

Stofudledninger	Nuværende situation	Midlertidige situation	Fremtidige situation
	Fælleskloak/separatkloak	Separatkloak m/direkte udledning	Separatkloak m/bassin
Kvælstof, Total N [kg/år]	176	179	124
Fosfor, Total P [kg/år]	27	27	9
Organisk stof, BI5 [kg/]	515	533	436

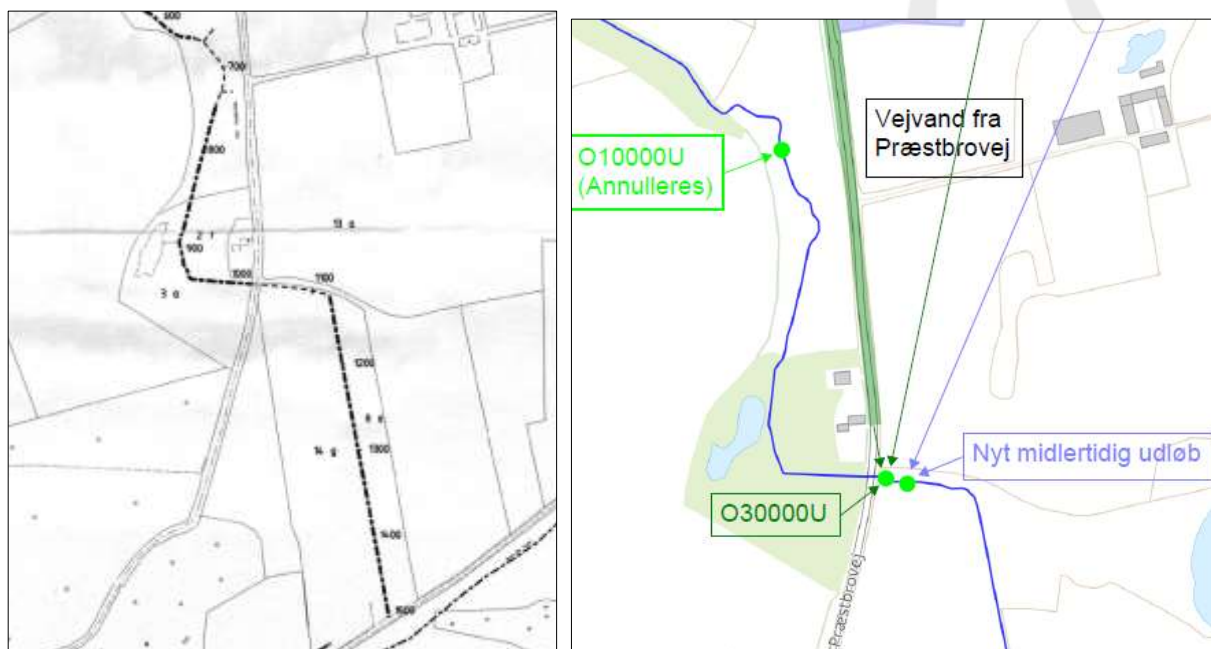
5 Eksisterende forhold

5.1 Recipientforhold

Herskind Grøft er et offentligt vandløb, som er omfattet af Regulativ for kommunevandløb nr. 10, Herskindgrøften, fra marts 1996.

I regulativet er Herskind Grøft beskrevet som et åbent vandløb fra st. 0 til st. 730, hvorefter det er rørlagt på en kort strækning til st. 747. Resten af strækningen til udløb i Lyngbygård Å er et åbent vandløb. Vandløbet krydser Præstbrovej ved st. 1000, og det er også her udløb O30000U er placeret, se figur 4.

Fra udløbspunkt O30000U/st. 1000 ved Præstbrovej, har Herskind Grøft et forløb på 421 meter inden vandløbet leder til Lyngbygård Å. Dette forløb følger matrikelskel, og er omgivet af marker med flere lodsejere.

Figur 4. Vandløbsstrækning med placering af udløbspunkt O30000U, samt nyt, midlertidigt udløbspunkt U01M. Tv: Kort fra regulativ. Th: Kort fra ansøgningsmateriale, bilag 3.

Skanderborg Kommune har restaureret Herskind Grøft omkring år 2004, hvor tre rørlagte strækninger blev frilagte. Den længste rørlagte strækning på ca. 75 m, var fra krydsningen af Præstbrovej i østlig retning. Desuden blev vandløbet genslynget på nogle delstrækninger, og der blev udlagt større sten og gydebunker.

Projektet har forbedret forholdene for smådyrene, og skabt fri passage for fisk.

Herskind Grøft har en målsætning om God økologisk tilstand samt God kemisk tilstand i Vandområdeplan 2015 - 2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Målsætningerne er videreført i Høring af Vandområdeplaner 2021-2027 (VPIII).

I Vandområdeplan 2015-2021 har Herskind Grøft en samlet moderat økologisk tilstand, og dermed ikke målopfyldelse. Dette skyldes en moderat økologisk tilstand for fisk. Tilstanden for fisk er ligeledes moderat i Høring af Vandområdeplan 2021-2027, og den samlede økologiske tilstand er derfor fortsat moderat. Ved seneste elbefiskning i 2021 blev der kun fundet 10 ørredyngel/100 m². Der har dog tidligere (efter restaureringen) været en større ørredbestand.

For kvalitetselementet smådyr (DVFI) er der en høj økologisk tilstand i Vandområdeplan 2015-2021. I Høring af Vandområdeplan 2021-2027 er tilstanden for smådyr ukendt, på den berørte strækning syd for byen. Dette må være en fejl, og er blevet indberettet som høringssvar til Miljøstyrelsen.

Der er foretaget DVFI-undersøgelser på flere stationer i Herskind Grøft, og senest blev det undersøgt på station 26000372 - Herskind Grøft, Syd for Herskind, d. 3. marts 2021. Her fandt man et DVFI på 7, hvilket giver en høj økologisk tilstand.

D. 16. december 2014 fandt man desuden et DVFI på 5 på station 26000368 - Herskind Grøft, 5 m opstr. Herskind tidl. Renseanlæg (2.5). Målestationerne er vist på figur 5.

Skanderborg Kommune vurderer derfor, at der er målopfyldelse for kvalitetselementet smådyr i Herskind Grøft.

Tilstanden for makrofyter, miljøfarlige forurenende stoffer samt den kemiske tilstand er ukendt i både Vandområdeplan 2015-2021 og i Høring af Vandområdeplan 2021-2027.

Herskind Grøft er delvist beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven, hvilket betyder at der ikke uden dispensation må ske en tilstandsændring i vandløbet.

Lyngbygård Å udmunder i Årslev Engsø (ca. 10 km fra udløbet af Herskind Grøft), hvorfra vandet løber videre til Brabrand Sø og Århus Bugt. Årslev Engsø og Brabrand Sø ligger i Natura 2000-område nr. 233: "Brabrand Sø med omgivelser".

I Vandområdeplan 2015-2021 samt i Høring af Vandområdeplan 2021-2027 har Brabrand Sø en målsætning om God økologisk tilstand.

I Vandområdeplan 2015-2021 har Årslev Engsø en målsætning om Dårlig økologisk tilstand. I Høring af Vandområdeplan 2021-2027 har den dog fået en højere målsætning, nemlig målsætning om Moderat økologisk tilstand. Årsagen til den lave målsætning skyldes, at Årslev Engsø delvist er anlagt med det formål, at medvirke til reduktion af næringsstofbelastningen til Århus Bugt.

Årslev Engsø og Brabrand Sø har begge en Dårlig økologisk tilstand i Vandområdeplan 2015-2021. Dette skyldes en dårlig økologisk tilstand for kvalitetselementerne fytoplankton og makrofyter, hvilket netop er de to elementer der bliver mest påvirket af fosforudledning. Jf. Vandområdeplan 2015-2021 er der behov for en reduktion af den eksterne fosforbelastning i Brabrand Sø. Indsatsbehovet er angivet til en reduktion på 4.842 kg/år. Ifølge Vandområdeplan 2015 - 2021 udledes der i alt ca. 8.900 kg fosfor om året (baseline 2021) til Brabrand Sø. I Høring af Vandområdeplan 2021-2027 har Årslev Engsø en Moderat økologisk tilstand eller potentiale og Brabrand Sø har en Ringe økologisk tilstand eller potentiale. Tilstanden vurderes således at være forbedret, men der foreligger ikke endelige data for dette.

5.2 Hydrauliske forhold

Der foreligger ikke vandføringsdata for Herskind Grøft, men for nabovandløbene Lyngbygård Å og Hørslev Bæk er der opgivet medianmaksimumvandføringer på henholdsvis 63,4 og 35,9 l/s/km² (i Århus Amts Vandkvalitetsplan).

Ifølge Scalgo har Herskind Grøft et opland på 185 ha (=1,85 km²), og hvis man anvender 50 l/s/km², giver det en medianmaksimumvandføring på 92 l/s. Det er dog ret usikkert, når der ikke findes nogen afstrømningstal for oplandet.

Oveni den naturlige afstrømning skal tillægges udledningerne fra Herskind By, som gør at vandføringen ved større regnhændelser er væsentlig større.

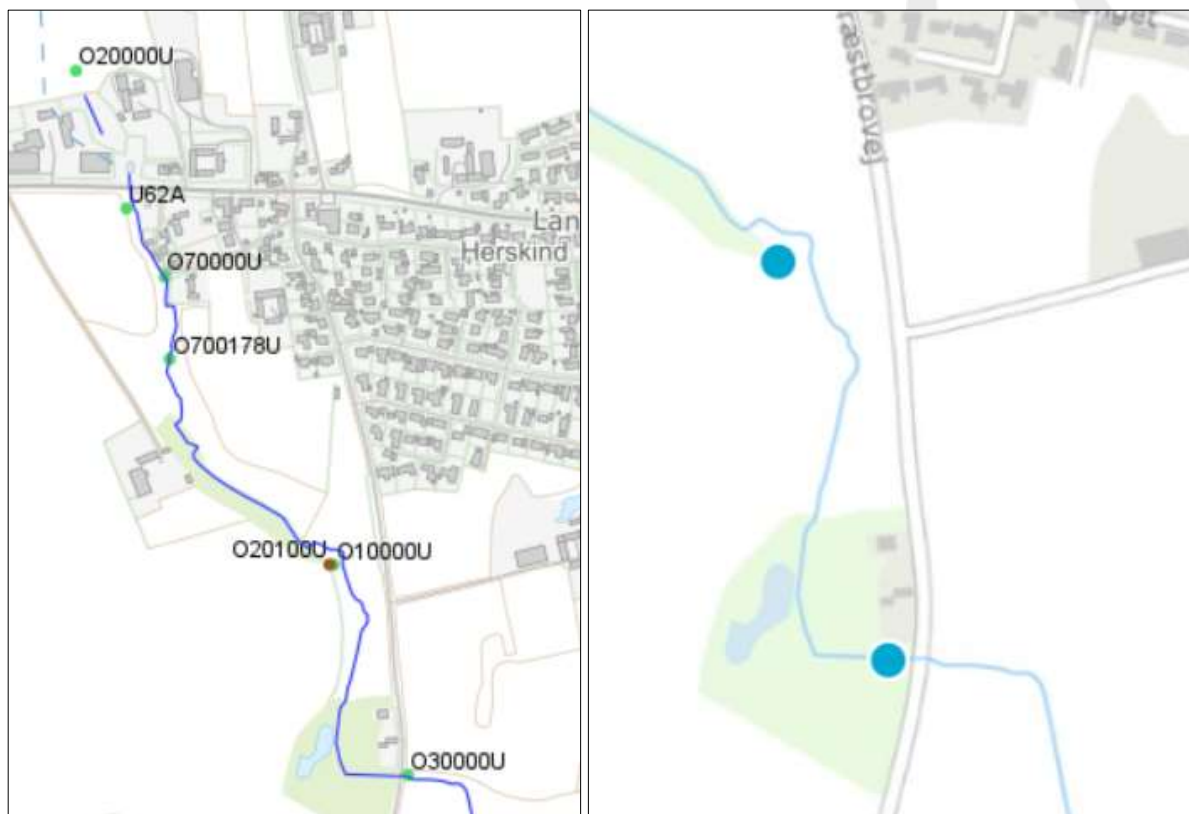
6 Vores vurdering af projektet

6.1 Recipientforhold

Udledningen af fosfor i Herskind Grøft kan have betydning for tilstanden i Årslev Engsø og Brabrand Sø. Ifølge Vandområdeplan 2015 – 2021 udledes der i alt ca. 8.900 kg fosfor om året (baseline 2021) til Brabrand Sø. Desuden kan udledning af kvælstof have betydning for tilstanden i vandløbene.

I dag sker der udledning af tag- og overfladevand fra Herskind by til Herskind Grøft via fire forskellige udløbspunkter, hvoraf det ene indeholder opspædet spildevand (overløb). Der er ingen renseløsninger (bassiner el. lign) i oplandet, hvorfor vandet udledes både urensset og uforsinket til recipienten.

Som nævnt i afsnit 5.1 Recipientforhold, er der en høj økologisk tilstand for smådyr i Herskind Grøft. DVFI-undersøgelsen fra 2021 (DVFI 7) er foretaget umiddelbart før O30000U, og dvs. nedstrøms de øvrige udløb fra Herskind. DVFI-undersøgelsen fra 2014 (DVFI 5) er foretaget ved udløbspunkt O20100U/O10000U, dvs. hvor der også forekommer overløb fra OV52. Se figur 5. Dette tyder på, at udledningerne fra byen ikke har haft en negativ betydning for målpopfyldelsen mht. kvalitetselementet smådyr. For kvalitetselementet fisk er det snarere den hydrauliske belastning der kan være afgørende for den økologiske tilstand.

Figur 5. Tv: Nuværende udløbspunkter til Herskind Grøft. Th: DVFI-målestationer fra miljødata.dk.

Ved besigtigelse af Herskind Grøft d. 19. januar 2022, fandt Skanderborg Kommune ingen nævneværdige synlige spor af erosion i vandløbet, på nær en lille lunke og sandaflejring ud for O20100U/O10000U, se figur 6.

Figur 6. Fra besigtigelse d. 19. januar 2022. Udløbspunkt O20100U/O10000U, hvor der ses en lille lunke og sandaflejring.

6.2 Hydrauliske forhold

Som beskrevet i afsnit 6.2 om de hydrauliske forhold, foreligger der ikke vandføringsdata for Herskind Grøft, men et forsigtigt estimat giver en medianmaksimumvandføring på 92 l/s. Som vist i tabel 1, sker der i dag udledning via tre forskellige udløbspunkter langs Herskind Grøft, heriblandt er der et udløb med overløb af opspædet spildevand. Det samlede afløbsflow for de tre udløb er max 1.351 l/s. Det maksimale afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende ledning i det eksisterende ledningssystem. Ved O20100U/O10000U, hvor der i alt udledes op til 608 l/s, har der dannet sig en lunke med sandaflejring. Dette kan bl.a. skyldes udformningen af udløbsrøret. I dag ville man have stillet krav om, at udløbet var bøjet i medløb med vandløbet. Ligeledes ville man stille krav om erosionssikring omkring udløbet. Det er således ikke alene udløbsmængderne, der er årsag til dannelse af lunken, men også den måde vandet løber ud i vandløbet på.

I den midlertidige situation vil udledningerne samles i udløbspunkterne O30000U og U01M, med et samlet maksimalt afløbsflow på 1.552 l/s. Dette afløbsflow forudsætter dog, at alle planlagt separatkloakerede oplande er fuldt separerede. Tallet vil derfor i realiteten være mindre. Det maksimale afløbsflow er beregnet ud fra den begrænsende faktor for hhv. de begrænsende ledninger og arealbetrægtninger.

Indtil alle borgere har fået separatkloakeret på egen grund, vil der fortsat kunne forekomme overløb, hvorfor der også er medregnet en mindre udledning fra O20100U (OV52) på max 71 l/s.

Efterhånden som flere og flere ejendomme bliver separatkloakerede, vil overløbene gradvist mindskes, imens udledningen af regnvand gradvist øges ved udløbspunkt U01M.

De samlede vandmængder der skal udledes i den midlertidige situation vil være de samme som der udledes i dag, blot mere koncentreret i det samme udløbspunkt. Ved dette udløbspunkt stilles der nu krav om bøjet udløb og erosionssikring.

(Vandmængderne, som er oplyst i tabel 1, er i den midlertidige situation beregnet ud fra arealbetragtning, hvor vandmængderne i den nuværende situation er taget fra spildevandsplanen. Derfor ser tallene ikke helt ens ud).

På trods af, at vandmængderne vil være uændrede, så vil sammensætningen af vandet i den midlertidige situation gradvist forbedres, i takt med at der udledes mindre opspædet spildevand.

Når vandmængderne i den midlertidige situation vil udledes i det samme punkt, frem for at være fordelt over en længere strækning, øger det risikoen for oversvømmelser af de omkringliggende arealer. Dette vil især være aktuelt for de matrikler der ligger umiddelbart syd for udløbspunkterne O30000U og U01M. Dog er der en højdeforskel fra vandløbsspejl til kronekanten på sydsiden på ca. 0,5 m. Der er således en god opstuvningskapacitet i vandløbet.

Med baggrund i, at der sikres mod erosion ved det midlertidige udløb, samt at vandmængderne samlet set ikke øges markant, vurderer vi, at der kun vil være en mindre risiko for oversvømmelser eller erosion i vandløbet. Der er god opstuvningskapacitet, hvorfor der formentlig kun vil ske oversvømmelse på de sydliggende marker under ekstreme regnhændelser. I sådanne tilfælde forekommer der formentlig allerede oversvømmelser ved de udledninger der sker fra byen i dag.

Der stilles desuden vilkår om, at Skanderborg Spildevand A/S løbende tilser vandløbet, og sørger for oprydning/genopretning, såfremt der sker erosion, voldsom sandaflejring eller lignende omkring udløbspunkterne.

Den midlertidige situation forventes maksimalt at vare indtil udgangen af 2025, hvor der skal være etableret et regnvandsbassin. Regnvandsbassinet skal håndtere alt overfladevandet fra byen, inkl. planoplade, og dermed vil vandet i fremtiden blive rensat og forsinket inden udledning til Herskind Grøft. Bassinet placeres længere mod syd, og udløbspunktet rykkes ligeledes længere sydpå, tæt på tilløbet til Lyngbygård Å. Jo længere nedstrøms man kommer i vandløbet, des større vandføringskapacitet må der forventes at være. Det er således kun en fordel, at udledningen i fremtiden flyttes længere nedstrøms i vandløbet, samt at vandet forsinkes og renses inden udledning. Det vil give mindre erosion og bedre forhold for fisk og vandplanter. Ligeledes minimeres risikoen for oversvømmelse af de omkringliggende arealer.

6.3 Samlet vurdering

Det vurderes at Herskind Grøft har den fornødne hydrauliske kapacitet til, at modtage de regnvandsmængder, der er omfattet i denne udledningstilladelse, uden at der opstår uforholdsmæssigt store stuvninger eller oversvømmelser til gene for nedstrøms beliggende arealer.

I forbindelse med separatkloakering af Herskind by, reduceres de overløb af opspædet spildevand der i dag sker fra byens fælleskloaksystem. Ligeledes fjernes de udledninger af separat regnvand, som i dag sker urensat og uforsinket fra byen til Herskind Grøft.

Dog vil der i en midlertidig periode på op til tre år, ske udledning af uforsinket og urensat overfladevand. Skanderborg Kommune tillader dette, for at Skanderborg Spildevand A/S kan reparere det eksisterende fællessystem, som i dag er i meget dårlig stand. Når ledningerne bliver repareret eller udskiftet, mindskes indsivningen af uvedkommende vand, som bl.a. er medvirkende årsag til flere overløbshændelser.

Fælleskloaksystemet leder i dag spildevand og regnvand til Skovby Renseanlæg. Ved renseanlægget er der et overløb G10100U med udledning til Lyngbygård Å. Når spildevand og regnvand er blevet adskilt, kan overløbsbygværket OV52 i Herskind nedlægges, og der vil ikke længere sendes regnvand til rensning på Skovby Renseanlæg fra Herskind, Sjelle og Skivholme. Dette vil således også minimere overløbene fra renseanlægget.

Samlet set vurderer vi, at projektet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for miljøet. Det vurderes at projektet ikke vil være til hinder for, at målsætninger for vandområderne nedstrøms kan opnås, og at projektet er nødvendigt for at forbedre forholdene på længere sigt, både for miljøet og for byens borgere.

7 Forhold til anden lovgivning

Vi har undersøgt, om udledningen kan give problemer i forhold til:

- Naturbeskyttelseslovens § 3
- Natura 2000
- Bilag IV-arter

Denne tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven fritager ikke Skanderborg Spildevand A/S fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres efter anden lovgivning.

7.1 Naturbeskyttelseslovens § 3

Herskind Grøft er delvist omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Udledningen vurderes ikke at ændre tilstanden i vandløbet, og derfor kræver det ikke en dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Over en midlertidig periode på op til tre år, vil vandmængderne udledes mere koncentreret i to udløbspunkter, hvor det før var spredt mere ud over en længere strækning. Dette kan medføre en øget belastning af vandløbet ved disse to udløbspunkter, men til gengæld fjernes udledningen fra de øvrige udledningspunkter. Dette vil især være gavnligt ved udløbspunkt O20100U/O10000U, hvor der i dag er mindre tegn på erosion. De udledningspunkter der nedlægges, ligger længere opstrøms i vandløbet, hvor det må formodes at vandføringskapaciteten er mindre, og vandløbet mere sårbart. Det er derfor kun en fordel, at udledningen flyttes længere nedstrøms i vandløbet.

7.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)

Projektet skal altid vurderes, for om det kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Dette gælder også projekter, der finder sted uden for områderne, men som kan have betydning ind i et Natura 2000-område.

Udledningen sker ikke til et udpeget Natura 2000-område. Nærmeste område er Habitatområde nr. 233: "Brabrand Sø med omgivelser", som ligger ca. 10 km nedstrøms udløbspunktet i Herskind Grøft.

Projektets omfang vurderes ikke at påvirke levesteder eller arter væsentligt, hvilket gør at det ikke er nødvendigt at foretage en egentlig konsekvensvurdering ift. habitatnaturtyperne.

7.3 Bilag IV-arter

Projektet skal altid vurderes for, om det kan påvirke bilag IV-arters yngle- og rasteområder negativt.

Vi har ingen registreringer af bilag IV-arter i nærområdet. Vi vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke bilag IV-arter eller deres yngle- og rasteområder negativt.

8 Høring

Vi har foretaget en høring af projektet inden tilladelsen er meddelt, hos følgende parter:

- Skanderborg Spildevand A/S, Døjsøvej 1, 8660 Skanderborg
- Ejere af matr. 3m, Herskind By, Skivholme, Søren Kaae Svendsen og Anne Kaae
- Ejere af matr. 17k, Herskind By, Skivholme, Bettinna Kaalund og Teddy Lund Madsen
- Ejer af matr. 14g, Herskind By, Skivholme, Leo Lennart Sejrs Sørensen

Vi har ikke modtaget nogen høringssvar.

9 Annoncering af afgørelsen

Afgørelsen annonceres den 13. december 2022 i 4 uger på vores hjemmeside under [aktuelle høringer](#), samt i Lokalavisen Skanderborg.

10 Klage mulighed og vejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvis det omhandler Miljøbeskyttelsesloven og du kan klage til Planklagenævnet hvis det er omhandlende VVM-afgørelsen.

Klagen skal være modtaget i Klagenævnet senest den 10. januar 2023.

Klagefristen udløber fire uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via Klageportalen, som du tilgår via [Nævnenes Hus](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for os via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til os. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked når vi sender den videre.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til os. Vi videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Fritagelse fra klageportalen](#).

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter meddelelse af afgørelse.

11 Lovgrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven - Lov om Miljøbeskyttelse nr. 100 af 19.01.2022
 - § 28 stk. 1 – tilladelse til udledning
 - § 78a – tilladelsens gyldighed
 - §§ 91 & 98 – klagemulighed
 - § 96 – klagen har ikke opsættende virkning
 - §§ 99 & 100 – klageberettigede
 - § 101 – søgsmål
- Spildevandsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 & 4 nr. 1393 af 21.06.2021
 - Kap. 9 – udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet
 - § 46 stk. 2 – tilladelsen kan ikke påklages
- Vandløbsloven – lov om vandløb nr. 1217 af 25.11.2019
 - § 6 stk 1 – ændring af vandets naturlige afløb
 - § 6 stk 2 – bortledning af vand fra vandløb
- Naturbeskyttelsesloven - Lov om Naturbeskyttelse nr. 1986 af 27.10.2021
 - § 3 – beskyttede naturtyper m.v.
 - § 29 a & b – Kapitel 5: Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.

- Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12.11.2021
 - § 6 – tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.
 - § 7 – fravigelser efter §6
 - §§ 10 & 11 – generel beskyttelse af visse arter

12 Bilag

- Bilag 1 "Oversigtskort, nuværende situation"
- Bilag 2 "Oversigtskort, fremtidig situation"
- Bilag 3 "Oversigtskort, midlertidig situation"
- Bilag 4 "Illustration af anlægsarbejder omkring midlertidigt udledningspunkt"

13 Kopi til

- Styrelsen for Patientsikkerhed; trnord@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund; jka@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening; DNSkanderborg-sager@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening; mail@dkfisk.dk
- Skanderborg Museum; info@skanderborgmuseum.dk
- Friluftsrådet; soehoejlandet@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Skanderborg Kommune; skanderborg@dof.dk